

Trang kunde jeg søge Beviis i Lovforslaget, men man behøver ikke at tye dertil, thi det er umuligt Andet, end at Enhver, der i de sidste Aar med mindste Opmærksomhed har fulgt de kirkelige Bevægelser, som have fundet Sted, maa være kommen til Erkjendelse af, at der eksisterer en saadan Trang, og det er derhos min fuldeste Overbeviisning, at Ingen er berettiget til at sige, at denne Trang er ubespøjet. Sagen angaaer Individernes Interesser; den hører til det, som bevæger sig i det enkelte Menneffes Sjæl, og hvorpaa mangfoldige Nøvelser kunne have havt deres Indflydelse, men Ingen skal dømmes om, hvorvidt den Trang, der udtales, er grundet eller ikke. For mig er det klart, at der rundt omkring eksisterer en stærk Trang til at faae Baandene løsne; jeg antager, at der er en aldeles uafviselig Opfordring dertil, og denne Erkjendelse har indvirket paa den Maade, hvorpaa jeg tillader mig at træde op med Hensyn til dette Lovforslag. Jeg har tidligere gjort gjældende her i Salen, og jeg vedkjender mig fremdeles, at jeg anseer det for at være det Rette, at Kirken, for at bruge den høitærede Ministers Ord, naar de kirkelige Love gribe noget dybere ind i dens Forhold, bør komme til orde med Hensyn til dem ogsaa paa en anden Maade end gennem Nigsdagen, men naar jeg seer, at det ene Aar gaaer hen efter det andet, uden at der gjøres Noget for, at denne Betingelse kan stee Fyldest, naar jeg seer, at man ved flere Leiligheder har udtalt, at, før man kommer ind paa det, der har ligget paa Bunden af tidligere Lovforslag, maae ganske anderledes grundige Undersøgelser finde Sted, og naar jeg seer, at disse Undersøgelser ikke ere komne frem og efter al Rimelighed ikke engang endnu ere paa begyndte, saa siger jeg, at Sagen staaer saaledes, at der kun for mig er to Alternativer, enten det, at vente paa, at den bebudede Kirkeforsatning kommer, saaledes at den kirkelige Lovgivning staaer hen uden væsentlig Forandring, indtil vi engang faae denne Betingelse opfyldt, eller ogsaa at see bort derfra og at tage Sagen saaledes, at vi saalænge, indtil denne Betingelse er kommen tilstede, gennem Lovgivningen gjøre de Forandringer i de kirkelige Forhold, som jeg turde sige dog fra alle Sider

bør erkjendes ikke at kunne være til Glæde eller Ulempe for Staten og Kirken. Det er disse Betragtninger, mine Herrer, som gjøre, at jeg vil understøtte det foreliggende Lovforslag. Den høitærede Minister gjorde den Betragtning gjældende — han brugte Udtrykkene to Gange — at man ved Indbrømmelser i den Retning, hvori Lovforslaget gaaer, gjorde Indgreb i Folkekirkens Ordning, og hvis han havde Ret deri, stod Sagen anderledes. Nei, det, hvorom der er Tale, det er ikke Indgreb i Kirkens Ordning, men Bestemmelser, sigtende til en fyldigere Ordning af Folkekirken. Den høitærede Kultusminister udtrede sig i de Ord, hvormed han indlebede sit Foredrag, at han, naar han stillede sig paa Individets Standpunkt, ikke kunde Andet end erkjende, at der var Meget, som talte for at gaae ind paa de Forandringer, Lovforslaget tilsigter; men nu indtog han et andet: han stod paa Kirkebestyrelsens Standpunkt. Jeg vil tilstaae, at jeg ikke er istand til at fatte denne Distinction; jeg er ikke istand til at see, hvorledes en Kirkebestyrelse kan sige: Nei, derpaa kan jeg ikke indlade mig; jeg erkjender vel, at Individerne rundt omkring føle Trang dertil, men min Stilling som Kultusminister hindrer mig i at fyldestgjøre denne Trang. Jeg betragter Sagen saaledes, at det, hvorfor Kirkebestyrelsen skal sørge, er Individets Tarv, Individets Stilling i Folkekirken, og man skal ikke sige: Var jeg blot indskrænket til at tage Hensyn til Individet, vilde jeg handle anderledes. Hvad er Folkekirken? Er den Andet end en Samling af Individet, som det under Medvirkning af selve Kirken er Statens Opgave at lede hen til den bedste Opfyldelse af de dyrebare Interesser, blandt hvilke netop Alles — hvert enkelt Individ — Interesse bevæger sig, og, som vi maae ønske, stadigt med Kraft og Underlighed. Nei, paa de Betragtninger, der saaledes ere fremførte, kan jeg aldeles ikke gaae ind. Man siger altsaa, som den høitærede Kultusminister har sagt, at der ved dette Forslag vilde stee Indgreb i Folkekirkens Ordning. Jeg tillader mig her at henlede Ministerens Opmærksomhed paa, at Folkekirken, om man vil, og jeg troer, det vil stemme med tidligere Udtalelser af den høitærede Minister — kan betragtes som en Fort-